

2. Ігри XXX Олімпіади. Лондон 2012. За заг. ред. М. М. Булатової. – К., 2011. – 64 с.
3. Куроченко І. О. Організація олімпійського руху. – Бровари: АНФ ГРУП, 2012. – 276 с.
4. Олімпійська академія України (1991 - 2011). За заг. ред. М. М. Булатової. – К., 2011. – 112 с.
5. Твій перший олімпійський путівник / М. М. Булатова, В. М. Єрмолова, Д. В. Белокуров та ін. / за заг. ред. М. М. Булатової. – 3-тє вид., доп. – К.: Олімпійська література, 2010. – 108 с.
6. http://www.olymposcheerziehung.de/media/drr2012_malbuch_bad7e07d.pdf

Аннотація. *Сапрун С. Т. Методическое обеспечение процесса внедрения олимпийского образования в учебно-воспитательный процесс учащихся 4-тых классов.*

В статье проанализированы методические разработки, пособия, учебники, тетради, учебные программы по олимпийскому образованию для учащихся младшего школьного возраста. Охарактеризованы ключевые идеи, которые формируют основу методических изданий, где освещаются аспекты олимпийского образования школьников. Определены пути совершенствования учебно-методических ресурсов для учеников 4-тых классов по основам олимпийских знаний.

Ключевые слова: олимпийское образование, олимпизм, школьники, учебно-воспитательный процесс, методика.

Annotation. *Saprun S. T. Methodical support of the implementation process of the Olympic education in the educational process of students of class 4.*

The article analyzes the methodological development, manuals, textbooks, exercise books, training programs of Olympic education for pupils of primary school age. Described key ideas that form the basis of methodological issues, which highlights aspects of Olympic education students. Ways to improve educational resources for students of class 4 on the basics of Olympic knowledge.

Key words: olympic education, olympism, pupils, the educational process, methodology.

*Семаль Н. В., Грибовська І. Б.
Ужгородський національний університет
Львівський державний університет фізичної культури*

ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ У ПРОПАГАНДІ ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНИХ ЗАНЯТЬ ДЛЯ НЕПОВНОСПРАВНИХ

У статті висвітлюється роль засобів масової інформації у пропаганді фізкультурно-спортивних занять для неповносправних. Визначено обсяг та спрямованість матеріалів на шпальтах газет Закарпатської області, яка скерована для неповносправних. Встановлено, що переважають публікації, де висвітлюється участь неповносправних у фізкультурно-спортивних заходах.

Ключові слова: пропаганда, фізкультурно-спортивні заняття, неповносправні, засоби масової інформації.

Актуальність проблеми. *Питання впливу засобів масової інформації на розвиток фізичної культури вивчалась багатьма фахівцями. Так, особливості розвитку спортивної преси розглядав В. Г. Осінчук (1993); аналіз обсягів та спрямованості публікацій на фізкультурно – спортивну тематику засобами масової інформації*

здійснювали: Г. Белова, І Котова, О. Пилипчик (2002); Н. Тарасюк, О. Жданова (2000); Н. Тарасюк (2000). З'ясовано, що пропагандистський вплив забезпечується тоді, коли дотримується взаємозв'язок між друкованим виданням та читачем. Для цього доцільно проводити систематичні соціологічні дослідження, зустрічі з читачами, залучати до роботи фахівців сфери фізичного виховання і спорту, психологів, науковців для врахування думки читачів, їх ставлення до друкованих матеріалів. Для більш якісної та плідної організації пропаганди фізичної культури і спорту треба забезпечити її адресність та диференційованість.

Власне основним завданням залучення неповносправних до систематичних занять фізкультурно-спортивною діяльністю є створення умов для з'єднання їх із суспільством, відновлення втраченого контакту із оточуючим середовищем і саме цінне – покращення стану здоров'я.

У зв'язку з цим, вивчення ролі засобів масової інформації у пропаганді фізкультурно-спортивних занять для неповносправних є актуальним і соціально вагомим.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Робота виконувалась згідно Зведеного плану науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту на 2006-2010 рр. Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту за темою 1.3.4. "Організаційно-методичні основи розвитку в Україні руху "Спорт для всіх" (номер державної реєстрації 0106U012615) та виконується згідно Зведеного плану науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту на 2011-2015 рр. Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту за темою 3.9 "Удосконалення наукових засад спорту для всіх, фітнесу та рекреації" (номер державної реєстрації 0111U001735).

Метою нашої роботи було вивчення ролі засобів масової інформації у просвітницько-пропагандистській діяльності неповносправних.

Завдання дослідження:

1. Систематизувати інформацію про вплив засобів масової інформації на залучення неповносправних до фізкультурно-спортивних занять.
2. Визначити обсяг та спрямованість матеріалів на шпальтах газет, яка була б скерована на осіб з особливими потребами (на прикладі Закарпатської області).

Методи дослідження: аналіз науково-методичної літератури, соціологічний метод (контент-аналіз) та методи математичної статистики.

Організація дослідження. Нами з 2009 по 2011 рік проводився контент-аналіз номерів газет Закарпатської області: «Новини Закарпаття», «Закарпатська правда», «Спорт-тайм», «Срібна Земля-Фест», «Ужгород» та «Ріо-інформ». Одиницею аналізу слугував елемент змісту, який мав завершену думку і складався із кількох речень та відповідав визначеній тематиці, тобто категорії [3]. За одиницю рахунку було обрано кількість публікацій та площа їх в сантиметрах квадратних.

Результати дослідження. Проведене нами попереднє опитування неповносправних встановило недостатню участь засобів масової інформації у їх залученні до фізкультурно-спортивних занять [4]. Тому, виникла потреба у проведенні аналізу обсягу та спрямованості матеріалів на шпальтах газет Закарпатської області, яка була б скерована на осіб з особливими потребами.

Аналіз кількості тиражу на тиждень показав, що окрім газети «Новини Закарпаття», яка виходить два рази, усі решта газет виходять один раз на тиждень. Кількість сторінок становить від 8 до 24, а загальна площа газет коливається в межах 8 320 см² – 24 960 см².

Загалом в процесі дослідження нами було проаналізовано 925 номерів газет з них: по 132 номери газет «Закарпатська правда», «Спорт-тайм», «Срібна Земля-Фест», «Ужгород», «Ріо-інформ» та 264 номери газети «Новини Закарпаття». Площа публікацій на шпальтах газет, яка присвячена фізкультурно-спортивній тематиці, що скерована на осіб з особливими потребами за рік коливається в межах з 845 см² до 4223 см² у 2009 році; з 353 см² до 3695 см² у 2010 році та з 550 см² до 3734 см² у 2011 році (табл. 1).

Таблиця 1

Площа публікацій фізкультурно-спортивного напрямку для неповносправних на шпальтах газет Закарпатської області

Назва газети	Площа публікацій у 2009 році	Площа публікацій у 2010 році	Площа публікацій у 2011 році	Загальна площа публікацій за 3 роки
Срібна Земля (Фест)	845см ²	750см ²	1465см ²	3060см ²
Новини Закарпаття	3044см ²	1315см ²	1414см ²	5773см ²
Закарпатська правда	425см ²	810см ²	810 см ²	2045см ²
Ріо-інформ	320см ²	1002см ²	1615см ²	2937см ²
Спорт тайм	4223см ²	3695 см ²	3734см ²	11652см ²
Ужгород	855 см ²	353см ²	550см ²	1758см ²

Аналіз тематики публікацій впродовж трьох років показав, що переважають матеріали у яких висвітлюється участь неповносправних у фізкультурно-спортивних заходах та проводяться підсумки результатів їх виступів. Так, загальна кількість публікації за три роки у вищезазначених газетах становила 84. Тоді, як на оголошення про проведення замахань чи фізкультурно-спортивних заходів припадає 14 статей; на рубрики про аналіз загальних проблем неповносправних та їх участі у фізкультурно-спортивних заходах по 11 та 49 відповідно, а на підсумки тижневих подій у спорті лише 10 публікацій.

Також з'ясовано, що кількість публікацій та площа статей, які подаються на шпальтах газет є більшою, практично, у кожному номері газети «Спорт-тайм». Разом з тим, вона є недостатньою хоча це і спеціалізоване видання. Окрім того, аналіз публікацій також проводився і за відповідними рубриками. Зокрема, нами розглядалися наступні: участь неповносправних у змаганнях та аналіз їх результатів; оголошення про змагання серед неповносправних; підсумки новин тижня щодо останніх подій у сфері фізичної культури і спорту серед інвалідів (табл. 2).

Таблиця 2

Загальний аналіз публікацій для неповносправних на шпальтах газет Закарпатської області (за окремими рубриками)

Оголошення	Участь у фізкультурно-спортивних заходах	Загальні проблеми інвалідів	Підсумки фізкультурно-спортивних подій за тиждень
2009 рік			
площа текстусм ²	площа текстусм ²	площа текстусм ²	площа текстусм ²
251	6956	2225	320
2010 рік			
76	6729	595	755
2011 рік			
506	7150	2505	738

Виявлено, що у 2009 році найбільшою є обсяг інформації про результати участі неповносправних у фізкультурно-спортивних заходах, що переважає рубрику про висвітлення загальних проблем неповносправних на 4731 см².

Аналіз кількості публікацій за окремими рубриками у 2010 році свідчить, що лише на одну публікацію збільшилась загальна кількість статей. Однак, загальна площа публікацій дещо зменшилась і становила 8155 см² газет, які підлягали аналізу. Зменшилась площа статей, які інформували про проведення фізкультурно – спортивних заходів і становила лише 76 см², що є меншою на 175 см² порівняно із попереднім роком. Зменшилась і площа статей про підсумки спортивних подій серед неповносправних і становила 6729 см². Висвітлення загальних проблем неповносправних охопило лише 595 см² площі публікацій, що є на 1630 см² меншою, ніж у 2009 році. У 2010 році зменшилась загалом і площа охоплення матеріалів на фізкультурно-спортивну тематику для інвалідів за різними рубриками і сягла 8155 см² газет, що аналізувалися.

Таким чином, з'ясовано, що і у 2010 році також переважає обсяг інформації про результати участі неповносправних у фізкультурно-спортивних заходах, але є меншою у порівнянні із 2009 роком. Однак, дана рубрика переважає іншу - про підсумки фізкультурно-спортивних подій впродовж тижня на 5974 см².

У 2011 році порівняно із попередніми роками ситуація покращується, щодо висвітлення інформації на фізкультурно-спортивну тематику, яка скерована на неповносправних. Загальна кількість статей збільшується і становить 33. Аналіз матеріалів за відповідними рубриками, що публікуються також показав їх зростання як за кількістю поданих статей, так і збільшенням їх розмірів. Зокрема, за рубрикою, де подається оголошення про проведення фізкультурно-спортивних заходів серед інвалідів кількість статей становить вже шість, загальним розміром 506 см², що є на 255 см² більше, ніж у 2010 році. Аналіз кількості та обсягу матеріалів про результати виступів неповносправних на змаганнях та їх участь у фізкультурно-оздоровчих заходах становить так само 16 статей, однак їх площа є більшою і сягає 7150 см² усіх газет, які підлягали аналізу. Загалом збільшується кількість статей про загальні проблеми інвалідів, їх соціальну інтеграцію до 5 публікацій і відповідно їх площа становить 2505 см². Залишилась без змін кількість статей за рубрикою, що систематизувала інформацію про фізкультурно-спортивні події за тиждень, однак їх розмір збільшився і сягнув 738 см², що є на 418 738 см² більше, ніж у 2010 році.

Таким чином, виявлено, що у 2011 році також переважає обсяг інформації про результати участі неповносправних у фізкультурно-спортивних заходах, але є більшими у порівнянні з попередніми двома роками. Загалом дана рубрика переважає ту, яка висвітлює загальні проблеми неповносправних на 4645 см².

Тобто, спостерігається акцентована увага на шпальтах газет Закарпатської області висвітленню інформації про результати участі неповносправних у фізкультурно-спортивних заходах.

Однак, загалом виявлена недостатня кількість публікацій для інвалідів на шпальтах газет Закарпатської області щодо інформаційно-пропагандистської роботи по їх залученню до різних форм фізкультурно-спортивних занять. Отже, роль засобів масової інформації у просвітницькій роботі серед неповносправних бажає бути кращою щодо висвітлення різних аспектів сфери фізичної культури і спорту.

ВИСНОВКИ

1. Науковцями доведено дієвість впливу засобів масової інформації на залучення неповносправних до фізкультурно-спортивних занять.

2. З'ясовано, що роль засобів масової інформації у просвітницькій роботі серед неповносправних не достатньо активна.

3. Виявлено, що на шпальтах газет Закарпатської області друкується не достатня кількість матеріалів скерованих на залучення неповносправних до фізкультурно-спортивних занять.

4. Встановлено, що переважають публікації у яких висвітлюється участь неповносправних у фізкультурно-спортивних заходах. За частотою публікування на другому місці знаходяться повідомлення про проведення заходів змагальної спрямованості за участю інвалідів. На шпальтах газет друкується недостатня кількість інформації, присвяченій пропагандистсько-просвітницьким темам, які мають на меті залучення людей з особливими потребами до систематичних фізкультурно-спортивних занять.

ЛІТЕРАТУРА

1.Белова Г. Тематика здоров'я як найвищої гуманістичної цінності на шпальтах місцевої преси / Г. Белова, Котова, О. Пилипчик // Проблеми активізації рекреаційно-оздоровчої діяльності населення: Матеріали III Міжрегіон. наук.-практ. конф. – Л., 2002. – С.10 – 12.

2.Жданова О. М. Фізкультурно-спортивна інформація на шпальтах Волинських обласних газет / Ольга Жданова, Наталія Тарасюк // Проблеми активізації рекреаційно-оздоровчої діяльності населення: Матеріали III Міжрегіон. наук.-практ. конф. – Л., 2000. – С.12 – 13.

3.Осінчук В. Г. Пропаганда фізичної культури і спорту: навч.-метод. посіб. / В. Осінчук. – К.: ІСДО, 1993. – 80 с.

4.Семаль Н. Ставлення неповносправних до фізкультурно-спортивної діяльності / Наталія Семаль // Науковий часопис Нац. пед. ун-ту імені М.П. Драгоманова. Серія 15, Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). – К., 2011. – Вип. 13. – С. 560–563.

5.Тарасюк Н. Сучасний етап пропаганди занять фізичною культурою: підходи до вивчення проблеми / Наталія Тарасюк // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. культури і спорту. – Л., 2000. – С. 28–29.

Аннотація. *Н. В. Семаль, І. Б. Грибовська Средства массовой информации в пропаганде физкультурно-спортивных занятий для неполносправных.*

В статье освещается роль средств массовой информации в пропаганде физкультурно-спортивных занятий для инвалидов. Определен объем и направление материалов на страницах газет Закарпатской области для инвалидов. Выявлено, что имеют преимущества публикации, где освещается участие инвалидов в физкультурно-спортивных мероприятиях.

Ключевые слова: пропаганда, физкультурно-спортивные занятия, инвалиды, средства массовой информации.

Annotation. *N. Semal', A. Gribovs'ka. Of Medium of communication in propaganda of athletic-sporting employments for nepolnospravnykh.*

The article highlights the role of the media in the promotion of sports activities for the disabled. Defined the scope and direction of material in newspapers Zakarpatya region, which aimed for the disabled. Found that prevail publication where highlighted part in disabled sports and sporting events.

Key words: promotion, sports activities, disabled, media.